МЕСЕЦА ОКТОБРА, У 30. ДАН.
[МЕСЕЦА ФЕБРУАРА, У 8. ДАН.]

✡ ✡ ✡

(С)ПОМЕН ПРЕП. МАТЕРЕ НАШЕ
ЈЕЛИСАВЕТЕ, БИВШЕ КРАЉИЦЕ
СРБСКЕ ЈЕЛЕНЕ.

МЦ҃А ОКТО́ВРІА, ВЪ Л҃Й ДЕ́НЬ.
[МЦ҃А ФЕВРУА́РІА, ВЪ Н҃Й ДЕ́НЬ.]

✡ ✡ ✡

ПА́МѢТЬ ПРП҃БНЫѢ МТ҃РЕ НА́ШЕѢ
Є҆ЛІСАВЕ́ТЫ, БЫ́ВШІѢ КРА́ЛИЦЫ
СЕ́РБСКІѢ Є҆ЛЕ́НЫ.

НОВЫЙ СЕ́РБЛѢНЪ
НОВИ СРБЛАН
,ВЙІ
2018.

МЕСЕЦА ОКТОБРА, У 30. ДАН.

[МЕСЕЦА ФЕБРУАРА, У 8. ДАН.]

(С)ПОМЕН ПРЕП. МАТЕРЕ НАШЕ ЈЕЛИСАВЕТЕ, БИВШЕ КРАЉИЦЕ СРБСКЕ ЈЕЛЕНЕ.*[1]

НА ВЕЛИКОМ ВЕЧЕРЊУ.

Певамо: **Б**лажен (је) човек ... 1. антифон.

На **Г**осподе завапих ... стихире, на 8, глас 1:

Ходите сви богомудри српске земље, * свехвалној краљици притеците; * мољења од душе јој принесимо: * Јелисавето преподобна,*[2] не презри * нас, који у обновљеном храму твоме * душе своје Богу уздижемо * и усрдно молимо те: * обитељ Градачку сачувај неразрушивом. [Двапут.]

Сву наду своју у Господа положив*[ши]*, * земаљску славу одбацила си * и крст узевши, за Христом пошла си; * добродетељима душу украсивши, * дом свој ништима си отворила * и гладне си прехранила, * Јелисавето богомудра, милостињом украшена. * Зато те Господ узвиси да на небесима радујеш се.

Благочешћем просијавши показа се као дрво крај извора * што свој плод Богу приноси. * Под сен грана својих сабери нас, * преподобна мати Јелисавето, * и крошњом својом од бесовског ветра заклони нас.

---

[1]* Св. благоверна краљица Србска Јелена (у монаштву Јелисавета), жена св. краља Уроша I [1243 – 1. маја 1276 (или 1277.). г.; у монаштву Сим(е)она, мошти му почивају у ман. Сопоћани], у побочном сродству са француском владарском лозом Анжујаца, преставила се у Господу, по једнима: 8. фебруара 1306. г., а по другима: пре 8. фебруара 1314. г. Празнује се заједно са својим светим синовима преподобним Теоктистом и св. Милутином 30. октобра. У њеној задужбини манастиру Градац, код Рашке на Ибру, празнује се и у дан свога престављења. Текст службе на србском језику дајемо према тексту у радној верзији новог издања ***„Србљака“*** и према тексту у ***„Минејима на србском“*** (у даљем тексту: 1. и 2. изворник).

[2]* [2]* наша измена, а у изворнику: света. Овде, и даље: типично савремено српско бркање типова светости.

МЦ҃А ѲКТѾ́ВРЇА, ВЪ А҃-Й ДЕ́НЬ.

[МЦ҃А ФЕВРУА́РЇА, ВЪ Й҃-Й ДЕ́НЬ.]

ПА́МЯТЬ ПРП҃БНЫЯ МТ҃РЕ НА́ШЕЯ ЄЛЇСАВЕ́ТЫ, БЫ́ВШЇЯ КРА́ЛИЦЫ СЕ́РБСКЇЯ ЄЛЕ́НЫ.*[3]

НА ВЕЛИ́ЦѢЙ ВЕЧЕ́РНИ.

Поемъ: Бл҃же́нъ мꙋ́жъ: а҃-й а҆нтїфѡ́нъ.

На Гдⷭ҇и, возва́хъ: стїхѝры, на и҃, гла́съ а҃:

Прїиди́те всѝ бг҃омꙋ́дрїи се́рбскїя землѝ, ✻ всехва́льнѣй кра́лицѣ притецы́те: ✻ моле́нїя ѿ дꙋшѝ є҆й принесе́мъ: ✻ є҆лїсаве́то прп҃бнаѧ, не пре́зри ✻ на́съ, въ ѡ҆бновле́нѣмъ хра́мѣ твое́мъ ✻ дꙋ́шы своѧ̑ бг҃ꙋ воздвиза́ющыѧ, ✻ и҆ ᲂу҆се́рднѡ молѧ́щыѧ тѧ̀: ✻ Ѳби́тель гра́дическꙋю сохранѝ неразрꙋши́мꙋ. [Два́жды.]

Всѐ ᲂу҆пова́нїе своѐ на гдⷭ҇а возложи́вши, ✻ земнꙋ́ю сла́вꙋ ѿве́ргла є҆сѝ, ✻ и҆ крⷭ҇тъ взе́мши хрⷭ҇тꙋ̀ послѣ́довала є҆сѝ: ✻ добродѣ́тельми дꙋ́шꙋ ᲂу҆краси́вши, ✻ до́мъ сво́й ни́щымъ ѿве́рзла є҆сѝ, ✻ и҆ а҆лчꙋ́щыѧ препита́ла є҆сѝ, ✻ є҆лїсаве́то бг҃омꙋ́драѧ, мл҃тынею ᲂу҆краше́ннаѧ. ✻ тѣ́мже тѧ̀ гдⷭ҇ь возвы́си на нб҃сѣ́хъ ра́доватисѧ.

Бл҃гочⷭ҇тїемъ просїѧ́вши показа́ласа є҆сѝ ꙗ҆́кѡ дре́во при и҆схо́дищихъ [во́дъ], ✻ є҆́же пло́дъ сво́й бг҃ꙋ прино́ситъ. ✻ подъ сѣ́нь вѣ́твїй твои́хъ соберѝ на́съ, ✻ прп҃бнаѧ мт҃и є҆лїсаве́то, ✻ и҆ *ве́рхомъ твои́мъ*[4] ѿ бѣсо́вскагѡ вѣ́тра закры́й на́съ.

---

[3]* наш превод са српског на црквено-словенски језик и незнатна допуна – довршени месеца априла, око Пасхе, 2018. г., још једном прегледано и дорединовано крајем јула 2018. г.

[4]* или: верхꙋ́шкою / верши́ною твое́ю.

Друге стихире, глас 5. [Зорастове]:*[5]

Милосрђе неоскудно си показала према сиротима, * и љубав нелицемерну према ближњима; * а веру православну свим срцем пригрлив(ши), * плодове достојне хвале од утробе си своје Господу принела, * и у подвигу своме плодовима духовним си процв(ет)ала, * младице благородна, мати Јелисавето свечасна. * Стога, молитвама твојим, укрепи * нас који те *[с]* вером славимо као блажену. [Двапут.]

Достојна си многих хвала, Јелисавето преподобна; * венцем царским на земљи украшена, * и венцем славе на небесима увенчана; * добро владајућ(и) и добро се подвизавајућ(и), * у заповестима Господњим веома си напредовала, * и у врлинама богокрасним (си) узрастала. * Стога, милост од Бога испроси, * нама који те *[с]* вером поштујемо.

Славу небеску свом душом зажелев(ши), * славу земљану си богомудро пренебрегла; * времено и пропадљиво одбацив(ши), * подвигу си журно притекла; * горчине земаљске исувише искусив(ши), * и сладости небеских си се причасница јавила. * Стога, за трудове своје плату примив(ши), * измоли и нама да се Христом * с тобом у векове наслађујемо. **С**лава ... глас 6:

Светлошћу живота свога засијала си на земљи, богомудра Јелисавето, * и узнела се на небеса међу угоднике Божије. * Одбацила си пролазно, * и примила непропадљиво; * и ушла у радост Господа свога. * Њега моли, преподобна, * да спасе душе наше. **И** сада ... Богородичан догматик, глас исти:

Ко да Те блаженом не зове, Пресвета Дјево? * ко да не опева Твој пречисти Пород? * јер Онај који пре*[д]*вечно засија од Оца – Син јединородни, * од Тебе, Чисте, (про)изађе, * неизрециво се оваплотив(ши); * Он који је*[сте]* по природи Бог, * и по природи поста*[де]* човек нас ради; * Који се не дели у два Лица, * н(ег)о се у две несливене природе *[рас]*познаје. * Њега моли, Чиста Свеблажена, * да се смилује душама нашим.*[6]

---

[5]* састављене синхроно на српском и цсл 4. априла 2018. на Велику среду. Незнатно дорединовано 9. априла 2018. г. на Светли уторак.

[6]* делимична редакција нашег превода од 23. августа 1996. г.

Йны стїхи́ры, гла́съ є҃. [Зора́стѡвы]:

Милосе́рдїе неѡскꙋ́дное ꙗ҆ви́ла є҆сѝ къ сѝрымъ, ✻ и҆ любо́вь нелицепрїѧ́тнꙋю къ бли́жнимъ: ✻ вѣ́рꙋ же правосла́внꙋю всѣ́мъ сердцемъ ѡ҆бѣ́вши, ✻ плодѝ достѡ́йны[ѧ] ѿ чре́ва твоегѡ̀ гдⷭ҇ꙋ принесла̀ є҆сѝ, ✻ и҆ въ по́двизѣ плодѝ дꙋхо́вными прозѧбла̀ є҆сѝ, ✻ ѿра́сле бл҃горо́днаѧ, мт҃и є҆лїсаве́то всечⷭ҇тна́ѧ. ✻ тѣ́мже, мл҃твами твои́ми, ᲂу҆крѣпѝ на́съ ✻ [съ] вѣ́рою ᲂу҆бл҃жа́ющихъ тѧ̀. [Два́жды.]

Досто́йна є҆сѝ мно́гихъ хвале́нїй, є҆лїсаве́то прпⷭ҇бнаѧ: ✻ вѣнце́мъ царⷭ҇твеннымъ на землѝ ᲂу҆краше́ннаѧ, ✻ и҆ вѣнце́мъ сла́вы на нбⷭ҇ѣхъ ᲂу҆вѣнча́ннаѧ: ✻ до́брѣ владѣ́ющи и҆ до́брѣ подвиза́ющисѧ, ✻ въ за́повѣдехъ гдⷭ҇нихъ ѕѣлѡ преꙋспѣва́ла є҆сѝ,*[7] ✻ и҆ въ добродѣ́телехъ бг҃окра́сныхъ возраста́ла є҆сѝ. ✻ тѣ́мже, мл҃ть ѿ бг҃а и҆спросѝ на́мъ ✻ [съ] вѣ́рою почита́ющымъ тѧ̀.

Сла́вꙋ нбⷭ҇нꙋю все́ю дꙋше́ю возжелѣ́вши, ✻ сла́вꙋ земле́нꙋю бг҃омꙋ́дрѡ пренебрегла̀ є҆сѝ: ✻ вре́менная и҆ тлѣ́ннаѧ ѿве́ргши, ✻ къ по́двигꙋ тща́тельнѡ притекла̀ є҆сѝ: ✻ го́рести земны́ѧ преизли́ха и҆скꙋси́вши, ✻ и҆ сла́достей нбⷭ҇ныхъ прича́стница ꙗ҆ви́лась є҆сѝ. ✻ тѣ́мже, трꙋдѡ́въ свои́хъ мздꙋ̀ прїе́мши, ✻ и҆змолѝ на́мъ хрⷭ҇то́мъ ✻ съ тобо́ю во вѣ́ки наслажда́тисѧ. Сла́ва, гла́съ ѕ҃:

Свѣ́томъ житїѧ̀ своегѡ̀ возсїѧ́ла є҆сѝ на землѝ, бг҃омꙋ́драѧ є҆лїсаве́то, ✻ и҆ вознесла́сѧ є҆сѝ на нбⷭ҇а̀ средѝ ᲂу҆го́дникѡвъ бж҃їихъ. ✻ ѿве́ргла є҆сѝ преходѧ́щее, ✻ и҆ воспрїѧ́ла є҆сѝ нетлѣ́нное: ✻ и҆ вшла̀ є҆сѝ въ ра́дость гдⷭ҇а своегѡ̀. ✻ того̀ молѝ, прпⷭ҇бнаѧ, ✻ спⷭ҇ти́сѧ дꙋша́мъ на́шымъ.

И҆ ны́нѣ, бг҃орⷭ҇ченъ догма́тикъ, гла́съ то́йже:

Кто̀ тебѐ не ᲂу҆бл҃жи́тъ, пресвⷭ҇та́ѧ дв҃о; ✻ кто́ ли не воспое́тъ твоегѡ̀ пречⷭ҇тагѡ рж҃ⷭ҇тва̀; ✻ безлѣ́тнѡ бо ѿ ѻ҆ца̀ возсїѧ́вый сн҃ъ є҆диноро́дный, ✻ то́йже ѿ тебѐ чⷭ҇тыѧ про́йде, ✻ неизрече́ннѡ вопло́щьсѧ, ✻ є҆стество́мъ бг҃ъ сы́й, ✻ и҆ є҆стество́мъ бы́въ чл҃вѣ́къ на́съ ра́ди, ✻ не во двою̀ лицꙋ̀ раздѣлѧ́емый, ✻ но во двою̀ є҆стествꙋ̀ несли́тнѡ познава́емый. ✻ того̀ молѝ, чⷭ҇таѧ всебл҃же́ннаѧ, ✻ поми́ловатисѧ дꙋша́мъ на́шымъ.

7* ср. Пс. 111,1.

На Литији: стихире, глас 1:

Притекавши Христу и на Њега сву наду положивши, * синове своје: Драгутина и Милутина, * од демонских замки избавила си: * и богољубивим делима научивши их, * стекла си од Бога велику милост. Глас 2:

Свехвална краљице Јелено, * помоћнице убогих, заштито сирочади, * наставнице благочешћа и милости, * Христа Бога моли * да спасе душе наше. Глас 4:

Духом божанским озарена, * сујету си света напустила, * богомудра Јелисавето славна, * и ангелски образ достојно носила јеси, * смерно послуживши Цару векова; * Њега моли за свету обитељ твоју. Слава ... глас 5:*[8]

Како да се не дивимо врлинском животу твоме, теби која си даровани талант умножила, * преподобна мати Јелисавето блажена; * богатство ништима (си)*[9] раздавала, * сироте (си) девојке благочешћу учила, * свете*[10] (си) нам подигла: * преподобног Теоктиста и славнога Милутина краља; * цркве и манастире (си) помагала, * Градачку обитељ дивно устројила, * *[и]* трудом својим ушла (си) у радост Господа свога? * Не заборави нас који празнујемо часну успомену твоју. И сада ... Богородичан, глас исти:

Храм и двер (је)си, * палата и престо царев, * Дјево свечасна; * кроза Те се Избавитељ мој, Христос Господ, * у тами поспалима јави, * *[Он (који је)]* Сунце правде, желећ(и) да просвет(*л*)и * оне које сазда по лику своме, руком својом. * Стога, Свеопевана, * пошто имаш материнску смелост пред Њим, * непрестано *[се]* моли да се спасу душе наше.*[11]

Вход, Прокимен дана, и три Читања преподобнима.

На стиховње: стихире, глас 5:

Не заборави, преподобна, обитељ своју Градачку; * излиј на нас потоке исцељења, * молитвама својим спаљујући сагрешења * нас који празнујемо часну успомену твоју.

---

[8]* стихире овог почетка и мелодијског склопа су обично 3. гласа, подобне догматику: Ка́кѡ не диви́мсѧ:

[9]* одавде и даље у стихири на српском препоручено изоставити ради јаснијег смисла.

[10]* наша измена, а у изворнику: светитеље.

[11]* делимична редакција нашег превода од 21. августа 1996. г.

На лїтѝ: стїхѝры, гла́съ а҃:

Прите́кши ко хр҃ту̀ и҆ на того̀ всѐ оу҆пова́нїе возложи́вши, ✻ сыны̀ своѧ̑: драгути́на и҆ милути́на, ✻ ѿ де́мѡнскихъ сѣте́й и҆зба́вила є҆сѝ: ✻ и҆ бг҃олюбѝвымъ дѣлѡ́мъ научи́вши ѧ҆̀, ✻ стѧжа́ла є҆сѝ ѿ бг҃а ве́лїю мл҃ть.

Гла́съ в҃:

Всехва́льнаѧ кра́лице є҆ле́но, ✻ помо́щнице оу҆бо́гихъ, засту́пнице си́рыхъ, ✻ наста́внице бл҃гочⷭ҇тїѧ и҆ мл҃ти: ✻ хр҃та̀ бг҃а молѝ, ✻ сп҃сти́сѧ душа́мъ на́шымъ.

Гла́съ г҃:

Дх҃омъ бж҃твеннымъ ѡ҆зарѐннаѧ, ✻ свету̀ мі́ра ѡ҆ста́вила є҆сѝ, ✻ бг҃омудраѧ є҆лїсаве́то сла́внаѧ, ✻ и҆ а҆гг҃льскїй ѻ҆́бразъ досто́йнѡ носи́ла є҆сѝ, ✻ смире́ннѡ послужи́вши цр҃ю̀ вѣкѡ́въ: ✻ того̀ молѝ ѡ҆ ст҃ѣ́й ѻ҆би́тели твое́й.

Сла́ва, гла́съ є҃:

Ка́кѡ не диви́мсѧ добродѣ́тельномꙋ житїю̀ твоемꙋ̀, ✻ тебѣ̀ ꙗ҆̀же дарова́нный тала́нтъ оу҆мно́жила є҆сѝ, ✻ прп҃бнаѧ мт҃и є҆лїсаве́то бл҃же́ннаѧ: ✻ бога́тство ни́щымъ раздаѧ́ла є҆сѝ, ✻ си́рыѧ ѻ҆трокѡви́цы бл҃гочⷭ҇тїю оу҆чи́ла є҆сѝ, ✻ ст҃ыѧ на́мъ возрасти́ла є҆сѝ: ✻ прп҃бнаго ѳеокті́ста и҆ сла́внаго милути́на кра́лѧ: ✻ це́ркви и҆ монастырѝ помога́ла є҆сѝ, ✻ гра́дическꙋю ѻ҆би́тель ди́внѡ оу҆стро́ила є҆сѝ, ✻ [и҆] трудо́мъ свои́мъ вшла̀ є҆сѝ въ ра́дость гдⷭ҇а своегѡ̀; ✻ не забꙋ́ди на́съ пра́зднꙋющихъ чⷭ҇тнꙋ́ю па́мѧть твою̀.

И҆ нынѣ, бг҃оро́ченъ, гла́съ то́йже:

Хра́мъ и҆ две́рь є҆сѝ, ✻ пала́та и҆ прⷭ҇то́лъ цр҃е́въ, ✻ дв҃о всечⷭ҇тна́ѧ: ✻ є҆́юже и҆зба́витель мо́й, хр҃то́съ гдⷭ҇ь, ✻ во тьмѣ̀ спѧ́щымъ ꙗ҆ви́сѧ, ✻ сл҃нце пра́вды, просвѣти́ти хотѧ̀, ✻ ꙗ҆̀же созда̀ по ѻ҆́бразꙋ своемꙋ̀ рꙋко́ю свое́ю. ✻ тѣ́мже, всепѣ́таѧ, ✻ ꙗ҆́кѡ мт҃рне дерзнове́нїе къ немꙋ̀ стѧжа́вшаѧ, ✻ непреста́ннѡ молѝ сп҃сти́сѧ душа́мъ на́шымъ.

Вхо́дъ, прокі́менъ днѐ, и҆ чте́нїѧ трѝ прп҃бническаѧ.

На стїхо́внѣ: стїхѝры, гла́съ є҃:

Не забꙋ́ди, прп҃бнаѧ, ѻ҆би́тель свою̀ гра́дическꙋю: ✻ и҆злі́й на на́съ пото́ки и҆сцѣле́нїѧ, ✻ мл҃твами свои́ми сожига́ющи согрѣше́нїѧ ✻ на́съ пра́зднꙋющихъ чⷭ҇тнꙋ́ю па́мѧть твою̀.

Стих: **Ч**асна је пред Господом * смрт преподобних његових.*[12]

На вест о блаженој кончини твојој * богољубиви народ стече се са свих страна; * ни хладна зима, ни дубок снег * не спречише оне који те вољаху * да прате чесне мошти твоје * од Брњачког двора до Богородице Градачке, задужбине твоје.

Стих: **Д**иван је Бог у светима својим, * Бог Израиљев.*[13]

Премудре поуке уста твоја изливаху; * вером правом жедна срца ти напоји, * и заблуделе светлошћу Божанскога учења ти просветли; * моли се Христу Богу, * да нам дарује велику милост.

Слава ... глас 8:

Чувала си успомену на смиреног мужа свога, * славнога Уроша краља, * од кога си се правој вери научила, * и богоугодном животу *[си се]* предала; * моли се и сад са њим Господу за све нас.

И сада ... Богородичан, глас исти:

Ѵладичице, * прими молитве слугу твојих, * и избави нас * од сваке напасти и туге.

На благосиљању хлебова: 1. тропар, глас 8:

Радуј се преподобна мати Јелисавето, * утехо жалосних, доме сиротих и правде гладних; * сав живот твој био је служба ближњима. * Ушавши кроз рајске двери у радост непрестану, * моли Христа Бога, * да се и ми са свима светима вечно радујемо.

Или: 2. тропар, глас 4:*[14]

Из земље западне, * светородној лози Србској прибр(ој)авши се, * добро*[раз]*расла садница показала си се, * благоверна краљице Јелено. * Плодове красне, свету двојицу синова, * приневши Богу и роду Србском; * на крају си све сујетно света *[овога]* оставила, * и преподобнима си се придружила. * Са смелошћу, Владику свих моли: * да мир васељени дарује, * а синовима Србским да се спасу.

---

[12]* Пс. 115,6.
[13]* Пс. 67,36а.
[14]* наш ранији превод тропара са цсл на србски језик (18. априла 2014. г.) уз незнатну накнадну редакцију.

Стíхъ: Чтнѝ предъ гдⷭ҇емъ ✻ смéрть прⷭ҇бныхъ є҆гѡ̀.

На глáсъ блⷢ҇жéнныѧ кончи́ны твоеѧ̀ ✻ бг҃олюбѝвыѧ лю́ди стекóшасѧ ѿ всѣ́хъ стрáнъ: ✻ ни хлáднаѧ зимà, ни глꙋбóкїй снѣ́гъ ✻ не возбрани́ша любѧщымъ тѧ̀ ✻ возслѣ́довати чⷭ҇тнѣ́мъ мощéмъ твои́мъ ✻ ѿ брнѧ́ческагѡ дворà до бцⷭ҇ы грáдаческїѧ, заклáды твоеѧ̀.

Стíхъ: Ди́венъ бг҃ъ во ст҃ы́хъ свои́хъ, ✻ бг҃ъ і҆и҃левъ.

Премꙋ́дрѧѧ поꙋче́нїѧ ᲂу҆стà твоѧ̑ и҆злїѧ́ша: ✻ вѣ́рою прáвою жѧ̑ждꙋщаѧ срⷭ҇цà напои́ла є҆сѝ, ✻ и҆ заблꙋ́ждшыѧ свѣ́томъ бж҃твеннагѡ ᲂу҆чéнїѧ просвѣти́ла є҆сѝ: ✻ моли́сѧ хрⷭ҇тꙋ̀ бг҃ꙋ, ✻ дарова́ти нáмъ вéлїю млⷭ҇ть.

Слáва, глáсъ и҃:

Сохранѧ́ла є҆сѝ пáмѧть смирéннагѡ мꙋ́жа своегѡ̀, ✻ слáвнаго ᲂу҆роша крáлѧ, ✻ ѿ негóже прáвѣй вѣ́рѣ наꙋчи́лась є҆сѝ, ✻ и҆ бг҃оꙋгóдномꙋ житїю̀ воздáлась є҆сѝ: ✻ съ ни́мже и҆ ны́нѣ моли́сѧ ко гдⷭ҇ꙋ ѡ҆ всѣ́хъ нáсъ.

И҆ ны́нѣ, бг҃ородⷭ҇ченъ, глáсъ тóйже:

Влⷭ҇чце, ✻ прїимѝ мѡли́твы рⷭ҇бъ твои́хъ, ✻ и҆ и҆збáви нáсъ ✻ ѿ всѧ́кїѧ нꙋ́жды и҆ печáли.

На блг҃вéнїи хлѣ́бѡвъ: тропáрь а҃-й, глáсъ и҃:*[15]

Рáдꙋйсѧ прⷭ҇бнаѧ мт҃и є҆лїсавéто, ✻ ᲂу҆тѣшéнїе печáльныхъ, дóме си́рыхъ и҆ прáвды а҆лчꙋ́щихъ, ✻ всѐ житїѐ твоѐ бы́сть слꙋжéнїе блⷢ҇жнимъ. ✻ вшéдши рáйскими двéрьми въ рáдость непрестáннꙋю, ✻ молѝ хрⷭ҇тà бг҃а, ✻ и҆ нáмъ со всѣ́ми ст҃ы́ми вѣ́чнѡ рáдоватисѧ.

И҆лѝ: тропáрь в҃-й, глáсъ д҃:*[16]

Ѿ страны̀ зáпадныѧ ✻ ст҃ороднѣ́й лозѣ̀ сéрбстѣй совокꙋ́пльшисѧ, ✻ доброрáсленнаѧ вѣ́твь ѧ҆ви́ласѧ є҆сѝ, ✻ бл҃говѣ́рнаѧ крáлице є҆лéно. ✻ плоды̀ крáсны ст҃ꙋ́ю сынѡ́въ двóицꙋ, ✻ принéсши бг҃ови и҆ рóдꙋ сéрбскомꙋ: ✻ на конéцъ всѧ̑ сꙋ́етнаѧ мі́ра [сегѡ̀] ѡ҆стáвила є҆сѝ, ✻ и҆ преподѡ́бнымъ приложи́ласѧ є҆сѝ: ✻ со дерзновéнїемъ влⷭ҇кꙋ всѣ́хъ молѝ: ✻ ми́ръ вселéннѣй дарова́ти, ✻ и҆ сыновѡ́мъ сéрбскимъ сп҃сти́сѧ.

---

[15]* наш ранији превод тропара са српског на цсл језик (18. априла 2014. г.) уз незнатну накнадну редакцију.
[16]* наша ранија редакција тропара на цсл језику (18. априла 2014. г.).

Или: 3. Тропар [заједнички светим], глас 4. [Зорастов]:*[17]

Од земље западне и славне лозе Анжујске дошав(ши), * и на Немањићску светородну грану прицепив(ши) се; * с мужем својим краљем Урошем у браку благочестно поживев(ши), * преславне роду Србском си изцв(ет)ала: * Милутина, бранитеља Православља јуначног, * и Драгутина, врлинама и милостињама просијалог; * круну краљевску одложив(ши), * у подвигу монашком си просијала; * преподобна мати Јелисавето, * Христа Бога да молиш не престај за душе наше.

[Богородице Дјево, радуј се ... [Једном.]]

НА ЈУТРЕЊУ.

На Бог (је) Господ ... тропари преподобне.

Слава ... и сада ... Богородичан.

По 1-ом стихословљу: сједален, глас 6:

Показала си се милосрдна, смерна и премудра, * преподобна Јелисавето, * чувајући и испуњавајући Божанске заповести Небеског Цара, * ради тога те усели у небеске одаје. Слава …

Веселе се праведници и силе анђелске, * преподобна мати наша Јелисавето, * и заједно с тобом прослављају * и хвале Господа Животодавца.

И сада ... Богородичан, глас исти:

Родила си телом Пребожанствено Слово, Који је, Пречиста, * природу смртних обожио, и вечно спасење даровао * свима који Те славе као истинску Богородицу. * Но, о Владичице, не престај да се молиш * за оне који Те песмама славе.

По 2-ом стихословљу: сједален, глас 4:

Љубећи Господа већма од царства овога света, * изабрала си сиромаштво и пошла за Христом, * гледајући на добра оних који са надом живе по Богу. * Буди нам Богом благословена заштитница и помоћница. Слава ...

[17]* састављено на србском и преведено на цсл 25. и 26. марта 2018. г. уз незнатну накнадну редакцију.

Ѝлѝ: тропа́рь г҃-й [О҆́бщїй ст҃ы́мъ], гла́съ д҃. [зора́стовъ]:

Ѿ страны̀ за́падныѧ и҆ сла́вныѧ лозы̀ а҆нжꙋ́йскїѧ прише́дши, ✻ и҆ къ не́манич[е]стѣй ст҃оро́днѣй розгѣ̀ прицѣпи́вшисѧ: ✻ съ мꙋ́жемъ свои́мъ кра́лемъ оу҆рошемъ въ бра́цѣ бл҃гочт҃ну пожи́вши, ✻ преслав҃ныѧ ро́дꙋ се́рбскомꙋ прозѧбла̀ є҆сѝ: ✻ милꙋти́на, правосла́вїѧ побо́рника до́блественнаго: ✻ и҆ драгꙋти́на, добродѣ́тельми и҆ мл҃тынѧми просїѧ́вшаго: ✻ коро́нꙋ кра́левскꙋю ѿло́жши, ✻ въ по́двизѣ мона́шестѣмъ просїѧ́ла є҆сѝ: ✻ прп҃бнаѧ мт҃и є҆лїсаве́то, ✻ хр҃та̀ бг҃а молѧ́щи не преста́й ѡ҆ дꙋша́хъ на́шихъ.

[Бг҃ѹ́ дво́, ра́дꙋйсѧ: [Є҆ди́ножды.]]

НА ꙋ҆́ТРЕНИ.

На Бг҃ъ, гдⷭ҇ь: тропарѝ прп҃бныѧ.

Сла́ва, и҆ ны́нѣ, бг҃ор҃ченъ.

По а҃-мъ стїхосло́вїи: сѣда́ленъ, гла́съ ѕ҃:

Показа́лась є҆сѝ мл҃рднаѧ, смире́ннаѧ и҆ премꙋ́драѧ, ✻ прп҃бнаѧ є҆лїсаве́то, ✻ сохранѧ́ющи и҆ и҆сполнѧ́ющи бж҃твєннаѧ повелѣ́нїѧ нб҃нагѡ цр҃ѧ̀, ✻ сегѡ̀ ра́ди всели́ тѧ въ небє́сныѧ клѣ́ти. Сла́ва:

Веселѧ́тсѧ прв҃ницы и҆ си́лы а҆гг҃ельскїѧ, ✻ прп҃бнаѧ мт҃и на́ша є҆лїсаве́то, ✻ и҆ вкꙋ́пѣ съ тобо́ю прославлѧ́ютъ ✻ и҆ восхвалѧ́ютъ гдⷭ҇а жизнода́вца. И҆ ны́нѣ, бг҃ор҃ченъ, гла́съ то́йже:

Родила̀ є҆сѝ пло́тїю пребж҃твенное сло́во, пречт҃аѧ, ✻ є҆стество̀ сме́ртныхъ ѡ҆божи́вшее, и҆ вѣ́чное сп҃се́нїе дарова́вшее ✻ всѣ́мъ сла́вѧщымъ тѧ̀ и҆́стиннꙋю бц҃ꙋ. ✻ но, ѡ҆ вл҃чце, не преста́й молѧ́щисѧ ✻ ѡ҆ пѣ́сньми сла́вѧщихъ тѧ̀.

По в҃-мъ стїхосло́вїи: сѣда́ленъ, гла́съ д҃:

Лю́бѧщи гдⷭ҇а па́че цр҃твїѧ сегѡ̀ мі́ра, ✻ и҆збра́ла є҆сѝ нищетꙋ̀ и҆ послѣ́довала є҆сѝ хр҃тꙋ, ✻ зрѧ́щи (на) бл҃гаѧ жи́тельствꙋющихъ съ наде́ждею по бг҃ꙋ. ✻ бꙋ́ди на́мъ бг҃облг҃ве́ннаѧ застꙋ́пница и҆ помо́щница. Сла́ва:

Запаљена љубављу срдачне вере у Господа, * велики анђелски лик си примила, * и благи јарам Христов на себе узела. * Монашки тихо живећи, * скрушеним срцем и смиреним духом * небеским леств[иц]ама узишла си. **И** сада ... Богородичан, глас исти:

Пресвета Богородице Дјево, пристаниште напаћених, * измоли нам милост твојим молитвама, * и принеси Сину твоме и Спаситељу нашем * уздах душа наших, и спаси нас.

Величање:

Блаженом те зовемо, * преподобна мати Јелисавето, * и поштујемо свети (с)помен твој; * јер ти молиш за нас * Христа, Бога нашега.

Псал(а)м из(а)брани:

Стрпљиво очекивах Господа ...*[18]

По полијељеју: сједален, глас 4.
[Твореније Теодорино]:*[19]

Достојна си Божанског раја, преподобна Јелисавето, * јер си напустила трулежно богатство, * и драговољно изабрала сиромаштво, * и кренула радосно уским путем по заповести Господњој, * Јелисавето богомудра.

Слава ... **и** сада ... Богородичан, глас исти:

Девечиста Дјево, која си родила истинитог Бога, * са бестелесним силама непрестано га моли * да опроштај грехова и исправку живота пре краја дарује * нама, који Те са вером и љубављу славимо * ми задужени, једина Свепевана.

Степена: 1. антифон 4-ог гласа.

Прокимен, глас 4:

Диван је Бог у светима својим, * Бог Израиљев.*[20]

Стих: У црквама благосиљајте Бога, Господа, * *[ви који сте]* од изворā Израилових.*[21]

---

[18]* Пс. 39,2.
[19]* вероватно указује на име ауторке целе службе, монахиње Градачке.
[20]* Пс. 67,36а.
[21]* Пс. 67,27.

Возжига́емаѧ любо́вїю серде́чныѧ вѣ́ры ко гдⷭ҇у, ✻ вели́кїй а҆гг҃льскїй ѻ҆́бразъ воспрїѧ́ла є҆сѝ, ✻ и҆ бл҃гїй ꙗ҆ре́мъ хрⷭ҇то́въ на сѧ̀ взѧла̀ є҆сѝ. ✻ мона́шески ти́хѡ жи́тельствꙋющи, сокрꙋше́ннымъ ср҃цемъ и҆ смире́ннымъ дꙋ́хомъ ✻ нб҃ными лѣ́ствицами возшла̀ є҆сѝ.

И҆ ны́нѣ, бг҃ѡр҃ченъ, гла́съ то́йже:

Пресв҃та́ѧ бц҃е дѣ́во, приста́нище ѡ҆ѕлобле́ѧемыхъ, ✻ и҆спросѝ на́мъ мл҃ть твои́ми мл҃твами, ✻ и҆ принесѝ сн҃ꙋ твоемꙋ̀ и҆ сп҃сꙋ на́шемꙋ ✻ воздыха́нїе дꙋ́шъ на́шихъ, и҆ сп҃сѝ на́съ.

Велича́нїе:

Ѹ҆блѧ́жа́емъ тѧ̀ ✻ прп҃бнаѧ мт҃и є҆лїсаве́то, ✻ и҆ чте́мъ ст҃ꙋ́ю па́мѧть твою̀: ✻ ты́ бо мо́лиши за на́съ ✻ хрⷭ҇та̀, бг҃а на́шего.

Ѱало́мъ и҆збра́нный: Терпѧ̀ потерпѣ́хъ гдⷭ҇а:

По полѹ҆eléи: сѣда́ленъ, [гла́съ д҃].

[Творе́нїе ѳеѡ́дѡрино]:

Досто́йна є҆сѝ бж҃твеннагѡ раѧ̀, прп҃бнаѧ є҆лїсаве́то, ✻ ѡ҆ста́вила бо є҆сѝ тлѣ́нное бога́тство, ✻ и҆ бл҃гово́льнѡ и҆збра́ла є҆сѝ нищетꙋ̀, ✻ и҆ подви́г[нꙋ]ласа є҆сѝ ра́достнѡ ѹ҆́зкимъ пꙋте́мъ по повелѣ́нїю гдⷭ҇ню, ✻ є҆лїсаве́то бг҃омꙋ́драѧ. Сла́ва, и҆ ны́нѣ, бг҃ѡр҃ченъ, гла́съ то́йже:

Дв҃о всенепоро́чнаѧ, ꙗ҆̀же пресꙋ́щнаго бг҃а ро́ждшаѧ, ✻ со безпло́тными тогѡ̀ непреста́ннѡ молѝ: ✻ ѡ҆ставле́нїе прегрѣше́нїй и҆ и҆справле́нїе житїѧ̀ да́ти на́мъ пре́жде конца̀, ✻ вѣ́рою и҆ любо́вїю поющымъ тѧ̀ по до́лгꙋ, є҆ди́на всепѣ́таѧ.*[22]

Степе́нна: а҃-й а҆нтїфѡ́нъ д҃-гѡ гла́са.

Прокі́менъ, гла́съ д҃:

Ди́венъ бг҃ъ во ст҃ы́хъ свои́хъ, ✻ бг҃ъ і҆и҃левъ.

Сті́хъ: Въ цр҃квахъ блг҃ови́те бг҃а, гдⷭ҇а ✻ ѿ и҆стѡ́чникъ і҆и҃левыхъ.

---

[22]* дат сличан Богородичан из савремених *„Минеја“*, а не превођено од речи до речи.

Све што дише ...

Св. Јеванђеље: од Матеја, зач. 38 (и део 39).*[23]

По 50-том псалму: стихира, глас 6. [Зорастова]:*[24]

Данас духом љубави према светима покретани * притичемо (к) огради обитељи твоје * и под кров храма твога, * преподобна мати наша Јелисавето; * и у Господу празнујућ(и) срцима се (заједно) радујемо, * и (заједно) веселећ(и) се душама торжествујемо; * (с)помен твој свесвештени свршавајућ(и), * у умилењу ти вапи(је)мо: * Прими молења народа твога, * красото царска и лепото монашка, * и свима који се стекоше даруј неоскудне * и велике твоје мило҃сти.

Канон преподобној, глас 2.

Песма 1. Ирмос:

Ходите људи, певајмо песму Христу Богу, * који је раздвојио море, и водио људе * које изведе из египатског ропства, * јер се прослави.

Ходите људи, певајмо песму краљици нашој, * која је примила веру праву, * и повела људе Светосавским путем, * јер у њој се прослави Бог.

Попут равноапостолне царице Јелене, * двоструки плод си принела Господу; * од своје утробе свете синове, * *[а]* од духа народ благочешћу си учила.

Свом душом си исповедала Тројицу Свету, * Духом Божијим испуњена, * Оца и Сина са Светим Духом – * Бога си прославила.

Богородичан:

Чудесне су се ствари догађале с Тобом, * и преносиле *[се]* с колена на колено, Пресвета Богородице; * стога Те сви славимо * као своју заштитницу и избавитељницу.

Песма 3. Ирмос:

Утврдивши ме на камену вере, * раширио си уста моја на непријатеље моје; * стога се обрадова дух мој песми: * Нема светог као што је Бог наш, * и нема праведног осим Тебе Господе.

---

[23]* Мт. 10,32-39 (зач. 38 и део 39). Наша измена, да се не би читало исто Јеванђеље као и на Литургији.

[24]* састављена 16. априла 2018. г. синхроно на цсл и српском језику. У 2. изворнику се даје краћа стихира, истог гласа: Ходите данас, *[о!]* православни, * одајмо поштовање преподобној Јелисавети, * помоћници нашој, * *[јер]* чудима моштију својих крепи и радује све верне, * и грли својом милошћу и крепи љубављу.

Всѧ́кое дыха́нїе:

Ѻ҆ѹ҆лїе ѿ матѳе́а, зача́ло л҃и [и҆ л҃ѳ].

По и҃-мъ ѱалмѣ̀: стїхи́ра, гла́съ ѕ҃. [Зора́стова]:

Дне́сь дꙋхо́мъ ст҃олю́бїѧ подвиза́еми * притека́емъ ко ѡ҆гра́дѣ ѻ҆би́тели твоеѧ̀ * и҆ подъ кро́въ хра́ма твоегѡ̀, * прпⷣбнаѧ мт҃и на́ша є҆лїсаве́то: * и҆ ѡ҆ гдⷭ҇ѣ пра́здꙋюще ср҃ца́ми ра́дꙋемсѧ, * и҆ свесе́лѧщесѧ дꙋша́ми торжествꙋ́емъ: * па́мѧть твою̀ всесщⷭ҇е́ннꙋю соверша́юще, * во ᲂу҆мили́нїи вопїе́мъ ти̑: * прїими̑ моле́нїѧ люде́й твои́хъ, * красото̀ цр҃тве́ннаѧ и҆ добро́то мона́шескаѧ, * и҆ всѣ́мъ сте́кшымсѧ да́рꙋй нескꙋ́дныѧ * и҆ є҆лїѧ твоѧ̑ ми́лѡсти.*[25]

Канѡ́нъ прпⷣбнѣ́й, гла́съ в҃.

Пѣ́снь а҃. Ї҆рмо́съ:

Гради́те лю́дїе, пои́мъ пѣ́снь хр҃тꙋ̀ бг҃ꙋ, * раздѣ́льшемꙋ мо́ре и҆ наста́вльшемꙋ лю́ди, * ꙗ҆́же и҆зведѐ и҆зъ рабо́ты є҆гѵ́петскїѧ, * ꙗ҆́кѡ просла́висѧ.

Гради́те лю́дїе, пои́мъ пѣ́снь кра́лицѣ на́шей, * воспрїѧ́вшей вѣ́рꙋ пра́вꙋю, * и҆ наста́вльшей лю́ди ст҃оса́ввскимъ пꙋте́мъ * ꙗ҆́кѡ въ не́й бг҃ъ просла́висѧ.

Подо́бїемъ равноапⷭ҇льныѧ цр҃и́цы є҆ле́ны * сꙋгꙋ́бый пло́дъ принесла̀ є҆сѝ гдⷭ҇ꙋ: * ѿ твоеѧ̀ ᲂу҆тро́бы ст҃ыѧ̑ сы́ны, * ѿ дꙋ́ха [же] лю́ди бл҃гочⷭ҇тїю ᲂу҆чи́ла є҆сѝ.

Все́ю дꙋше́ю, и҆сповѣ́дала є҆сѝ тр҃цꙋ ст҃ꙋ́ю, * дх҃омъ бж҃їимъ и҆спо́лнена, * ѻ҆ц҃а̀, и҆ сн҃а, со ст҃ы́мъ дх҃омъ: * бг҃а просла́вила є҆сѝ. Бг҃оро́ченъ:

Чꙋдє́снаѧ сбы́шасѧ съ тобо́ю, * и҆ преноси́шасѧ ѿ ро́да въ ро́дъ, прест҃а́ѧ бц҃е: * тѣ́мже тѧ̀ всѝ сла́вимъ * ꙗ҆́кѡ на́шꙋ застꙋ́пницꙋ и҆ и҆збави́тельницꙋ.

Пѣ́снь г҃. Ї҆рмо́съ:

На ка́мени мѧ̀ вѣ́ры ᲂу҆твердивъ, * разшири́лъ є҆сѝ ᲂу҆ста̀ моѧ̑ на врагѝ моѧ̑, * возвесели́босѧ дꙋ́хъ мо́й, внегда̀ пѣ́ти: * нѣ́сть ст҃ъ, ꙗ҆́коже бг҃ъ на́шъ, * и҆ нѣ́сть прⷭ҇вн҃ъ, па́че тебѐ гдⷭ҇и.

---

[25]* превод стихире из 2. изворника: Прїиди́те, дне́сь [ѻ҆!] правосла́вніи, * воздади́мъ почита́нїе прпⷣбнѣ́й є҆лїсаве́тѣ, помо́щницѣ на́шей, * чꙋдесѝ бо моще́й свои́хъ крѣпи́тъ и҆ ра́дꙋетъ свѧ̑ вѣ́рныѧ, * и҆ ѡ҆бнима́етъ свое́ю млⷭ҇тїю и҆ крѣпи́тъ любо́вїю.

Заблиставши као звезда са запада, * озарила си сву Српску земљу лучама својим, * стога заиграше срца верних, * и сви као један појаху: * Заиста је диван Бог у светима својим!*[26]

Дошавши од запада у Српске земље, * одбацила си заблуду папске јереси, * и обрадова се дух твој песми: * Нема светога као што је Бог наш, * и нема праведнога осим тебе Господе.

Напасала си свој народ правом вером у повереним ти земљама, * владајући праведно и кротко од Бога венце си примила; * и мир дајеш онима који те прослављају. Богородичан:

Тебе хвалим*[о]*, Пречиста Богородице, * која спасења нашег ради Бога Реч натприродно роди; * Њега са смелошћу усрдно моли * да избави од беда душе наше.

Сједален, глас 1:

Красан отачаству своме и васељени миомирисан, * ваистину цвет показа се; * стога задивљени кличемо ти усрдно: * преподобна*[27] Јелисавето, моли Бога за нас!

Слава ... **и** сада ... Богородичан, глас исти:

Поуздање хришћана, Пресвета Дјево, * Бога Кога си родила изнад ума и речи, * непрестано моли с вишњим силама, * да пода опроштење свих наших грех(ов)а и поправљање живота, * *[нама]* који Те с вером и љубављу увек славимо.*[28]

Песма 4. Ирмос:

Дошао си од Дјеве, * не заступник, не анђео, * већ си се сам *[Ти]* Господе оваплотио, * и спасао ме*[не]*, целога човека. * Стога Ти кличем: Слава сили Твојој, Господе!

Испунила си служењем Богу и ближњима*[29] живот свој, преподобна, * а Бог човекољубиви, видевши твоје смирење, * венцем увенча те благољепија.

---

[26]* Пс. 67,36а.
[27]* наша измена, а у изворнику: света.
[28]* наш призвољни додатак Богородич(а)на и превод са цсл на српски, пошто се у изворнику не даје.
[29]* наша измена, а у изворнику једнина: ближњем.

Возсвлиста́вши ꙗ҆́кѡ ѕвѣзда̀ ѿ за̑падъ, ✻ ѡ҆зари́ла є҆сѝ всю̀ се́рбскꙋю зе́млю лꙋча́ми свои́ми, ✻ тѣ́мже взыгра́шасѧ ср҃ца̀ вѣ́рныхъ, ✻ и҆ всѝ ꙗ҆́кѡ є҆ди́нъ поѧ́хꙋ: ✻ вои́стиннꙋ ди́венъ бг҃ъ во ст҃ы́хъ свои́хъ!

Прише́дши ѿ за̑падъ въ се́рбскїѧ зе́мли, ✻ ѿве́ргла є҆сѝ заблꙋжде́нїе па́пскїѧ є҆́реси, ✻ и҆ возра́довасѧ дꙋ́хъ тво́й пѣ́сни: ✻ нѣ́сть ст҃ъ, ꙗ҆́коже бг҃ъ на́шъ, ✻ и҆ нѣ́сть пра̑вѣнъ, па́че тебѐ гдⷭ҇и.

Оу҆пасла̀ є҆сѝ лю́ди своѧ̑ пра́вою вѣ́рою въ ввѣ́ренныхъ тѝ землѧ́мъ, ✻ владѣ́ющи пра̑вѣнѡ и҆ кро́ткѡ ѿ бг҃а вѣ́нцы̀ прїѧ́ла є҆сѝ, ✻ и҆ ми́ръ подае́ши прославлѧ́ющымъ тѧ̀. Бг҃ора̑ченъ:

Тебѐ хва́лимъ, пречⷭ҇таѧ бц҃е, ✻ сп҃се́нїѧ на́шегѡ ра́ди бг҃а сло́ва пчеестѣ́ственнѡ ро́ждшꙋю: ✻ того̀ со дерзнове́нїемъ ᲂу҆се́рднѡ молѝ ✻ и҆зба́вити ѿ бѣ́дъ дꙋ́шы на́шѧ.

Сѣда́ленъ, гла́съ а҃:

Кра́сенъ ѻ҆́чествꙋ твоемꙋ̀ и҆ вселе́ннѣй бл҃гоꙋха́ненъ, ✻ вои́стиннꙋ цвѣ́тъ показа́лсѧ є҆сѝ: ✻ тѣ́мже ᲂу҆дивлѧ́еми вопїе́мъ тѝ ᲂу҆се́рднѡ: ✻ прп҃бнаѧ є҆лїсаве́то, молѝ бг҃а ѡ҆ на́съ.

Сла́ва, и҆ ны́нѣ, бг҃ора̑ченъ, гла́съ то́йже:

Оу҆пова́нїе хрⷭ҇тїа́нъ, престⷭ҇таѧ дв҃о, ✻ є҆го́же родила̀ є҆сѝ бг҃а, па́че ᲂу҆ма́ же и҆ сло́ва, ✻ непреста́ннѡ молѝ съ вы́шними си́лами, ✻ пода́ти ѡ҆ставле́нїе грѣхѡ́въ на́шихъ всѣ́хъ, и҆ и҆справле́нїе житїѧ̀, ✻ вѣ́рою и҆ любо́вїю при́снѡ тѧ̀ сла́вѧщымъ.

Пѣ́снь д҃. І҆рмо́съ:

Прише́лъ є҆сѝ ѿ дв҃ы, ✻ не хода́тай, ни а҆́гг҃лъ, ✻ но са́мъ, гдⷭ҇и, воплѡ́щсѧ, ✻ и҆ сп҃слъ є҆сѝ всего́ мѧ чл҃вѣ́ка. ✻ тѣ́мъ зовꙋ́ ти: сла́ва си́лѣ твое́й, гдⷭ҇и.

И҆спо́лнила є҆сѝ слꙋже́нїемъ бг҃ꙋ и҆ бли̑жнимъ житїѐ своѐ, прп҃бнаѧ, ✻ и҆ бг҃ъ же чл҃вѣколю́бецъ, ви́дѣвъ твоѐ смире́нїе, ✻ вѣнце́мъ ᲂу҆вѣнча́ тѧ бл҃голѣ́пїѧ.

Одбацивши задовољство и укротивши страсти, * образац врлинског живота си постала, * и Недостижног си достигла. * Са анђелима сада кличеш: * Слава сили Твојој, Господе!

Презрела си земну славу и богатство, * испуњена духом небеске лепоте, * и узнела си се на небо на крилима смирења, * преподобна Јелисавето! Богородичан:

Умилостиви, Владарко, и према слугама својим, * Онога који је од утробе Твоје, * и учини нас непорочнима, * да Твоме Сину кличемо: * Слава сили Твојој Господе!

Песма 5. Ирмос:

Светлодавче и Векотворче, Господе, * води нас у светлости заповести Твојих; * јер сем Тебе другога Бога не знамо.

Заволевши Христове заповести Божанске, * брзо си прибегла Господу, * и постала *[си]* светионик који осветљава васељену.

Слушкиња Твоја, Господе, преблажена Јелисавета, * заволевши вечна добра и узевши крст свој, * храбро пође*[30] за Тобом.

Трудећи се у љубави према ближњим*[а]*, * ходила си уским путем следујући Христу, * осим Њега другог Бога не знајући. Богородичан:

Ти која си на неисказан начин родила Христа, дародавца Светлости, * умоли Га, Пречиста, * да и нас озари светлошћу Својом.

Песма 6. Ирмос:

У бездану греховном ваљајући се, * призивам неиспитљиви понор милосрђа Твога: * Боже, из трулежи изведи мене.

Свезани мрачним страстима, * преподобну Јелисавету призивамо: * заступништвом твојим избави нас.

---

[30]* наша измена, а у изворнику: пошла је.

Ѿве́ргши наслажде́нїе и҆ оу҆кроти́вши стра̑сти, ✻ ѻ҆́бразъ добродѣ́тельнагѡ житїѧ̀ была̀ є҆сѝ, ✻ и҆ непостижи́маго пости́гла є҆сѝ. ✻ со а҆́гг҃лы ны́нѣ вопїе́ши: ✻ сла́ва си́лѣ твое́й, гдⷭ҇и.

Презрѣ́ла є҆сѝ земнꙋ́ю сла́вꙋ и҆ бога́тство, ✻ и҆спо́лнена дх҃омъ нб҃ныѧ добро́ты, ✻ и҆ вознесла́сѧ є҆сѝ на нб҃са̀ крило́ма смире́нїѧ, ✻ прпⷣбнаѧ є҆лїсаве́то! Бг҃орⷣ҇ченъ:

Оу҆млⷭ҇тиви, влⷭ҇чце, и҆ къ рабѡ́мъ твои́мъ, ✻ сꙋ́щаго ѿ оу҆тро́бы твоеѧ̀, ✻ и҆ сотвори́ ны непорѡ́чны, ✻ да твоемꙋ̀ сн҃ꙋ вопїе́мъ: ✻ сла́ва си́лѣ твое́й, гдⷭ҇и.

Пѣ́снь є҃. І҆рмо́съ:

Свѣ́та пода́телю, и҆ вѣкѡ́въ тво́рче, гдⷭ҇и, ✻ во свѣ́тѣ твои́хъ повелѣ́нїй наста́ви на́съ: ✻ ра́звѣ бо тебѐ и҆но́гѡ бо́га не зна́емъ.

Возлю́бльши хрⷭ҇тѡ́ва повелѣ̑нїѧ бж҃твенная, ✻ скор[оте́чн]ѡ прибѣ́гла є҆сѝ гдⷭ҇ꙋ, ✻ и҆ была̀ є҆сѝ свѣти́льникъ просвѣща́ющь вселе́ннꙋю.

Раба̀ твоѧ̀, гдⷭ҇и, преблⷭ҇же́ннаѧ є҆лїсаве́та, ✻ возлю́бльши вѣ̑чнаѧ бла̑га и҆ взе́мши крⷭ҇тъ сво́й, ✻ до́блественнѡ послѣ́дова тебѣ̀.

Трꙋжда́ющисѧ въ любви̇̀ къ бли̑жнимъ, ✻ ше́ствовала є҆сѝ оу҆́зкимъ пꙋте́мъ послѣ́дꙋющи хрⷭ҇тꙋ̀, ✻ ра́звѣ того̀ и҆но́гѡ бо́га не вѣ́дꙋщи. Бг҃орⷣ҇ченъ:

Ѿже несказа́ннымъ ѻ҆́бразомъ ро́ждшаѧ хрⷭ҇та̀, дарода́телѧ свѣ́та, ✻ оу҆молѝ є҆го̀, пречⷭ҇таѧ, ✻ и҆ на́съ ѡ҆зари́ти свѣ́томъ свои́мъ.

Пѣ́снь ѕ҃. І҆рмо́съ:

Въ бе́зднѣ грѣхо́внѣй валѧ́сѧ, ✻ неизслѣ́днꙋю млⷭ҇дїѧ твоегѡ̀ призыва́ю бе́здꙋ: ✻ ѿ тлѝ, бж҃е, мѧ̀ возведѝ.

Свѧ́зани мра́чными стрⷭ҇тьмѝ, ✻ прпⷣбнꙋю є҆лїсаве́тꙋ призыва́емъ: ✻ предста́тельствомъ твои́мъ и҆зба́ви на́съ.

Помрачене душе предајемо теби, * богомудра мати наша: * из мрачног бездана изведи нас.

Разрушила си демонске замке, * љубављу Божанственом душу испунивши, * испуни и поноре душа наших. Богородичан:

Уништила си смрти тиранство, * родивши безсмртни Живот; * радуј се, свехвална Богородице!

Кондак, глас 3:

Чувала си душу народа свога, * просвећујући га духовним знањем. * Поживевши непорочно, скончала си житије земно, * заувек нечастивог победивши; * тако стече неувели венац славе, * и смелост да се молиш * за спас*[ење]* душа наших. Икос:

Знђели се ваистину радоваху гледајући на твој живот богоугодни, * јер си својим подвизима, трудољубљем и трпљењем мреже лукавог *[по]*кидала * и свима *[си]* била образац врлина. * Зато се моли за нас Господу, * да нас утврди у сваком добру * и сачува од свих искушења и недаћа, * да бисмо ти с радошћу клицали овако: * **Р**адуј се, јер те Вишњи српском краљицом учини, * и поучи да чврсто стојиш у вери Православној! * Радуј се, јер си правој побожности и друге учила! * Радуј се, мати, хранитељко славних српских краљева! * Радуј се, јер си их на грудима својим носила! * Радује се, јер си разумом као жена владарка заблистала! * Радуј се, прва српска краљице ктиторко! * Радуј се, прва просветитељко српских девојака! * Радуј се, милостива дародавко цркава и манастира! * Радуј се, јер си мудрим поукама тешила! * Радуј се, грлице незлобива! * Радуј се, јер си смиреношћу Царство нетрулежно стекла! * Радуј се, духовни бели крине земље српске! * **Р**адуј се, преподобна Јелисавето, молитвенице за душе наше!

Помрачє́нныѧ ду́шы воздава́емъ тебѣ́, ✻ бг҃омꙋ́драѧ мт҃и на́ша: ✻ ѿ мра́чныѧ бе́здны возведи́ ны.

Разрꙋши́ла є҆сѝ де́мѡнскїѧ сѣ́ти, ✻ любо́вїю бж҃твенною ду́шꙋ и҆спо́лнивши, ✻ и҆спо́лнѝ и҆ бє́здны ду́шъ на́шихъ. Бг҃орѡ́ченъ:

Ꙋничто́жила є҆сѝ сме́рти тꙋ́рство, ✻ ро́ждши безсме́ртнꙋю жи́знь: ✻ ра́дꙋйсѧ, всехва́льнаѧ бц҃е!

Конда́къ, гла́съ г҃:*[31]

Ѡхранѧ́ла є҆сѝ ду́шꙋ люде́й свои́хъ, ✻ просвѣща́ющи ѧ҆ дх҃о́вными вѣ́дѣнїемъ: ✻ пожи́вши непоро́чнѡ, соверши́ла є҆сѝ житїѐ земно́е, ✻ нечести́ваго во вѣ́къ побѣ́ждши: ✻ тѣ́ми стѧжа́ла є҆сѝ неꙋвѧда́емый вѣне́цъ сла́вы, ✻ и҆ дерзнове́нїе ѡ҆ є҆́же моли́тисѧ ✻ ѡ҆ сп҃се́нїи ду́шъ на́шихъ. Ікосъ:

Ѧ҆гг҃ли вои́стиннꙋ ра́довахꙋсѧ зрѧ́ще твоѐ бг҃оꙋго́дное житїѐ, ✻ пѡ́двиги бо твои́ми, трꙋдолю́бїемъ и҆ терпѣ́нїемъ сѣ́ти лꙋка́вагѡ разтерза́ла є҆сѝ, ✻ и҆ всѣ́мъ ѻ҆́бразъ добродѣ́телей была̀ є҆сѝ. ✻ тѣ́мъ моли́сѧ ѡ҆ на́съ [ко] гдⷭ҇ꙋ, ✻ ᲂу҆твердѝти на́съ во всѧ́цѣмъ бла́зѣ ✻ и҆ сохрани́ти ѿ всѧ́кихъ и҆скꙋше́нїй и҆ бѣ́дствїй, ✻ да ра́достїю взыва́емъ тѝ си́це: ✻ Ра́дꙋйсѧ, ꙗ҆́кѡ вы́шнїй се́рбскою кра́лицею сотвори́ тѧ, ✻ и҆ поꙋчи́ [тѧ] тве́рдѡ стоѧ́ти въ вѣ́рѣ правосла́внѣй: ✻ ра́дꙋйсѧ, ꙗ҆́кѡ пра́вомꙋ бл҃гочⷭ҇тїю и҆ и҆ны́ѧ ᲂу҆чи́ла є҆сѝ. ✻ ра́дꙋйсѧ, мт҃и, пита́тельнице сла́вныхъ се́рбскихъ кра́лей: ✻ ра́дꙋйсѧ, на пе́рсехъ свои́хъ носи́вшаѧ и҆́хъ. ✻ ра́дꙋйсѧ, ра́зꙋмомъ ꙗ҆́кѡ [жена̀] владѣ́тельница возѡблиста́вшаѧ: ра́дꙋйсѧ, пе́рваѧ се́рбскаѧ кра́лице закла́дывательнице. ✻ ра́дꙋйсѧ, пе́рваѧ просвѣти́тельнице се́рбскихъ дѣ́въ: ✻ ра́дꙋйсѧ, млⷭ҇тиваѧ дарода́тельнице цр҃квей и҆ монастыре́й. ✻ ра́дꙋйсѧ, мꙋ́дрыми поꙋче́нїи ᲂу҆тѣша́ющаѧ: ✻ ра́дꙋйсѧ, го́рлице неѕло́биваѧ. ✻ ра́дꙋйсѧ, смире́нїемъ цр҃твїе нетлѣ́нное стѧжа́вшаѧ. ра́дꙋйсѧ, дх҃о́вный бѣ́лый кріне землѝ се́рбскїѧ. ✻ Ра́дꙋйсѧ, прп҃бнаѧ є҆лїсаве́то, мл҃твеннице ѡ҆ ду́ша́хъ на́шихъ.

---

[31]* незнатна редакција нашег ранијег превода (од 19. априла 2014. г.) кондака са српског на цсл језик.

Песма 7. Ирмос:

Премудра деца не послужише телету златном, * и сама у огањ уђоше, * и њихове богове исмејаше; * усред пламена закликташе, * и ороси их анђео: * уста ваших молитва већ је услишена.

Избавивши се из мора светске славе, * обукла си се у силу с висине; * и прешавши у бесконачни живот, * радосно сада певаш са верном децом својом: * Благословен си, Боже отаца наших!

Многе по примеру твоме презреше земаљску славу, * и у монашку обитељ Градачку дођоше; * животом својим Богу угодише, * радосно у подвигу пребивајући, * у песмама с тобом сада кличу: * Благословен си Боже, отаца наших.

Премудри синови твоји не послужише идолу славе, * иако земаљски владари, заволевши Бога у Тројици, * добровољно служише свима. * Сад заједно с тобом кличу: * Благословен си Боже, отаца наших!

Богородичан:

Аронов жезал чудесно процветавши, * предобрази Те, преблажена Дјево, Божанствени цвете, * који доноси(ш) плод спасоносан свима пујућим (с) вером Сину Твоме: * Благословен си Боже, отаца наших!

Песма 8. Ирмос:

Бога који је јеврејским младићима у ужарену пећ сишао, * и пламен у росу претворио; * *[о]*певајте дела као Господа, * и преузносите*[32] у све векове.

Бога, који те је за живота врлинама украсио, * *[и]* по смрти тело твоје нетљеним сачувао; * *[о]*певајте дела као Господа, * и преузносите у све векове.

Бога, који те обдари*[о]* земаљским благом, * које ти раздаде милостиво ништима, * *[о]*певајте дела као Господа * и преузносите у све векове.

[Или:

[32]* у изворнику (одавде и даље): величајте.

Пѣ́снь з҃. І҆рмо́съ:

Тѣ́лꙋ злато́мꙋ премꙋ́дрыѧ дѣ́ти не послꙋжи́ша, ✻ и҆ въ пла́мень са́ми пондо́ша, ✻ и҆ бо́ги и҆́хъ ѡ҆брꙋга́ша, ✻ среди̑ пла́мене возопи́ша, ✻ и҆ ѡ҆росѝ ѧ҆̀ а҆́гг҃лъ: ✻ ᲂу҆слы́шасѧ ᲂу҆жѐ ᲂу҆́стъ ва́шихъ мл҃тва.

Ѝзба́вившисѧ ѿ мо́рѧ мі́рскїѧ сла́вы, ✻ ѡ҆блекла́сѧ є҆сѝ въ си́лꙋ съ высоты̀: ✻ и҆ преше́дши въ нескончаемꙋ́ю жи́знь, ✻ ра́достнѡ ны́нѣ поѐши съ вѣ́рными ча̑ды свои́ми: ✻ блг҃ве́нъ є҆сѝ, бж҃е ѻ҆тє́цъ на́шихъ.

Мнѡ́гїѧ примѣ́ромъ твои́мъ презрѣ́ша земнꙋ́ю сла́вꙋ, ✻ и҆ въ мона́шескꙋю ѻ҆би́тель гра́даческꙋю прїидо́ша: ✻ житїе́мъ свои́мъ бг҃ꙋ ᲂу҆годи́ша, ✻ ра́достнѡ въ по́двизѣ пребыва́юще, ✻ въ пѣ́снехъ съ тобо́ю ны́нѣ взыва́ютъ: ✻ блг҃ве́нъ є҆сѝ, бж҃е ѻ҆тє́цъ на́шихъ.

Премꙋ́дрыѧ сы̑ны твоѧ̑ не послꙋжи́ша и҆́дѡлꙋ сла́вы, ✻ а҆́ще и҆ земні́и владѣ́тели, возлю́бльше бг҃а въ тр҃цѣ, ✻ бл҃гово́льнѣ слꙋжи́ша всѣ̑мъ. ✻ ны́нѣ вкꙋ́пѣ съ тобо́ю взыва́ютъ: ✻ блг҃ве́нъ є҆сѝ, бж҃е ѻ҆тє́цъ на́шихъ. Бг҃ородѝченъ:

Ѧарѡ́новъ же́злъ чꙋде́снѡ прозѧ́бшїй, ✻ пред̾ѡбрази́ тѧ, преблж҃е́ннаѧ ді҆ві҆́, бж҃ѧ̑твенный цвѣ́те, ✻ произносѧ́щїй пло́дъ сп҃соно́сенъ всѣ̑мъ пою́щымъ [съ] вѣ́рою сн҃ꙋ твоемꙋ̀: ✻ блг҃ве́нъ є҆сѝ, бж҃е ѻ҆тє́цъ на́шихъ.

Пѣ́снь и҃. І҆рмо́съ:

Въ пе́щь ѻ҆́гненнꙋю ко ѻ҆трокѡ́мъ є҆вре́йскимъ снизше́дшаго, ✻ и҆ пла́мень въ ро́сꙋ прело́жшаго, бг҃а: ✻ по́йте дѣла̀ ꙗ҆́кѡ гдⷭ҇а, ✻ и҆ превозноси́те во вс̾ѧ вѣ́ки.

Въ животѣ̀ добродѣ́тельми ᲂу҆краси́вшаго тѧ̀, ✻ и҆ по сме́рти тѣ́ло твоѐ нетлѣ́нными сохра́ншаго, бг҃а: ✻ по́йте дѣла̀ ꙗ҆́кѡ гдⷭ҇а, ✻ и҆ превозноси́те во вс̾ѧ вѣ́ки.

Ѡ҆бдари́вшаго тѧ̀ земны́мъ бла́гомъ, ✻ є҆́же ты̀ раздадѐ мл҃тив[н]ѡ ни́щымъ, бг҃а: ✻ по́йте дѣла̀ ꙗ҆́кѡ гдⷭ҇а, ✻ и҆ превозноси́те во вс̾ѧ вѣ́ки. [И҆лѝ:

Бог те *[је]* обдари*[о]* земаљским благом, * а ти раздавши га убогима, * страдалнике сажаљењем си тешила * и децу без родитеља збрињавала; * сада *[Њега о]*певајте дела *[као]* Господа * и преузносите у све векове.] Тројичан:

Бога Оца, Сина и Светога Духа, * који се прослави*[о]* у теби мати; * *[о]*певајте дела као Господа, * и преузносите у све векове. Богородичан:

Богородице Дјево, моли Сина Твога и Бога нашег, * да спасе све који кличу: * *[О]*певајте дела Господа, * и преузносите у све векове.

Песма 9. Ирмос:

Беспочетног родитеља Син, Бог и Господ, * оваплотивши се од Дјеве јави се нама, * да помрачене просвети и растурене сабере. * Стога свехвалну Богородицу величамо.

Не краљевским венцем, преподобна*[33] Јелисавето, * већ похвалним песмама те венчавамо; * с тобом, преиспуњеном врлинама, * свехвалну Богородицу величамо.

Тебе, која си сада са свима светима украшена Божанском красотом, * молимо преподобна Јелисавето, * да с тобом свехвалну Богородицу величамо.

Ми, верна чеда твоја, преподобна*[34] Јелисавето, * радујући се, вазда те прослављамо; * *[и]* за обретење чесних моштију твојих * свехвалну Богородицу усрдно молимо. Богородичан:

Лествицу која преводи од земље на небо, * коју у давнини праотац Јаков виде; * часнију од свих небеских сила, * свехвалну Богородицу величамо.

Светилен:

Обасјана свише Божанском светлошћу, * још на земљи просијала си добродетељима; * примивши ангелски чин, * добрим си се подвигом подвизавала; * и задобивши вечни живот, * прешла у невечерњу светлост Царства Христовог.

Слава ... и сада ... Богородичан:

---

[33]* наша измена, а у изворнику: света.

[34]* наша измена, а у изворнику: света.

Ѡбдари́вшаго тѧ̀ земны́мъ бла́гомъ, ✻ ты́ же разда́вши є҆гѡ̀ оу҆бѡ́гимъ, бг҃а: ✻ страда̑льныѧ щедро́тами оу҆тѣша́ла є҆сѝ ✻ и҆ ча̑да безроди́тельнаѧ снабдѣва́ла є҆сѝ: ✻ ны́нѣ [того̀] по́йте дѣла̀ [ꙗ҆́кѡ] гдⷭ҇а, ✻ и҆ превозноси́те во всѧ̑ вѣ́ки.] Тр҃ченъ:

Ѻ҆ц҃а̀, и҆ сн҃а, и҆ ст҃а́го дх҃а, бг҃а, ✻ просла́вльшагосѧ въ тебѣ̀, мт҃и: ✻ по́йте дѣла̀ ꙗ҆́кѡ гдⷭ҇а, ✻ и҆ превозноси́те во всѧ̑ вѣ́ки. Бг҃оро́ченъ:

Бц҃е дв҃о, молѝ сн҃а твоего̀ и҆ бг҃а на́шего, ✻ ст҃ѣ̀ всѧ̑ зовꙋ́щыѧ: ✻ по́йте дѣла̀ гдⷭ҇а, ✻ и҆ превозноси́те во всѧ̑ вѣ́ки.

Пѣ́снь д҃. Ірмо́съ:

Безнача́льна роди́телѧ сн҃ъ, бг҃ъ и҆ гдⷭ҇ь, ✻ воплѡ́щсѧ ѿ дв҃ы, на́мъ ꙗ҆ви́сѧ, ✻ ѡ҆мрачє́ннаѧ просвѣти́ти, собра́ти расточє́ннаѧ. ✻ тѣ́мъ всепѣ́тꙋю бц҃ꙋ̀ велича́емъ.

Не кра́левскимъ вѣнцє́мъ, прп҃бнаѧ є҆лїсаве́то, ✻ но похва́льными пѣ́сньми вѣнча́емъ тѧ̀: ✻ съ тобо́ю, преиспо́лненною добродѣ́тельми, ✻ всехва́льнꙋю бц҃ꙋ̀ велича́емъ.

Со всѣ́ми ст҃ы́ми ны́нѣ оу҆кра́шеннꙋю бж҃ѿвенною красото́ю, ✻ молимъ тѧ̀, прп҃бнаѧ є҆лїсаве́то, ✻ съ тобо́ю всехва́льнꙋю бц҃ꙋ̀ велича́ти.

Мы̀, вѣ́рнаѧ ча̑да твоѧ̑, прп҃бнаѧ є҆лїсаве́то, ✻ ра́дꙋющесѧ, вы́нꙋ прославлѧ́емъ тѧ̀, ✻ [и҆] ѡ҆ ѡ҆брѣ́тенїи чⷭ҇тны́хъ моще́й твои́хъ ✻ всехва́льнꙋю бц҃ꙋ̀ оу҆се́рднѡ мо́лимъ. Бг҃оро́ченъ:

Лѣ́ствицꙋ преводѧ́щꙋю ѿ землѝ къ нб҃сѝ, ✻ ю҆́же дре́вле пра́ѻцъ ꙗ҆́кѡвъ оу҆зрѣ̀: ✻ чⷭ҇тнѣ́йшꙋю всѣ́хъ нб҃ны́хъ си́лъ, ✻ всехва́льнꙋю бц҃ꙋ̀ велича́емъ. Свѣти́ленъ:

Ѡ҆сїѧ́ннаѧ свы́ше бж҃ѿвеннымъ свѣ́томъ, ✻ є҆щѐ на землѝ просїѧ́ла є҆сѝ добродѣ́тельми: ✻ прїе́мши а҆́гг҃лскїй чи́нъ, ✻ до́брымъ по́двигомъ подвиза́лась є҆сѝ: ✻ и҆ воспрїѧ́вши жи́знь вѣ́чнꙋю, ✻ преста́вилась є҆сѝ къ невече́рнемꙋ свѣ́тꙋ цр҃твїѧ хр҃то́ва.

Сла́ва, и҆ ны́нѣ, бг҃оро́ченъ:

Зраку пресветлу, која нам јави Сунце незалазно, * знамо Те, пресвета Богородице Дјево. * Тога ради, молимо Те, као Ону која је Мајка Светлости, * просвет(л)и нас светлошћу Сина Твога, * Христа Бога нашег.*[35]

На Хвалите ..., стихире, на 4, глас 3:

Оставивши земаљско царство, * пошла си за Христом, добрим Пастиром душа наших; * и стекавши духовна крила, * прелетела си све мреже лукавог, * и стигла у тихо пристаниште, * где*[36] и нас приведи.

Такви као ти, преподобна*[37] Јелисавето, *[на земљи]*[38] се прославише, * а и на висинама се прослављају анђелским хвалама, * и опевају се са похвалама.*[39] * А и ми грешни, сматрамо те блаженом * као истиниту угодницу Божију.

По престављењу твоме, преподобна*[40] Јелисавето, * ако си се и Богу од нас преставила, мати*[41] блажена, * ниси нас сироте оставила, * но по смрти обрадовала си нас јављањем нетљених моштију твојих, * утеху дајући свима који славе часни спомен твој.

Љубивши своје, до краја си их љубила,*[42] * умирући, Богу си се молила: * „За цео свет Ти се молим, Господе; * даруј свима тих и безметежан живот,*[43] * а оне који буду празновали дан мога престављења * сачувај силом Твојом.“

Слава ... глас 6:

Ликује данас обитељ Градачка, * јер нам дође празник твој; * обасја нас светлост живота твога, * укрепише се срца наша, * и дух се наш обрадова. * Стога те величамо песмама похвалним, госпођо, * мати наша, Јелисавето преподобна, * вечном славом небеском прослављена.

И сада ... Богородичан, глас исти:

---

[35]* наш произвољни додатак Богородич(а)на и превод са цсл на србски, пошто се у изворнику не даје.
[36]* наша измена, а у изворнику: тамо где – од чега је једно сувишно.
[37]* наша измена, а у изворнику: света.
[38]* наш додатак ради осмишљавања.
[39]* наша измена (ради ритмике), а у изворнику једнина: похвалом.
[40]* наша измена (ради избегавања сувишног понављања), а у изворнику: блажена.
[41]* наша измена (ради избегавања сувишног понављања), а у изворнику: Јелисавето.
[42]* ср. Јн. 13,1.
[43]* ср. 1. Тим. 2,2.

Зарю̀ пресвѣ́тлую, ꙗ҆влѧ́ющую на́мъ сл҃нце незаходи́ое, ✻ вѣ́мы тѧ̀, пресв҃та́ѧ дв҃о бц҃е. ✻ сегѡ̀ ра́ди, мо́лимъ тѧ̀, ꙗ҆́кѡ мт҃и свѣ́та сꙋ́щи, ✻ просвѣтѝ на́съ свѣ́томъ сн҃а твоегѡ̀, ✻ хр҃та̀ бг҃а на́шегѡ.

На хвали́техъ: стїхи́ры, на д҃, гла́съ г҃:

Ѡ҆ста́вльши земно́е цр҃твїе, ✻ послѣ́довала є҆сѝ хр҃тꙋ̀, до́бромꙋ па́стырю дꙋ́шъ на́шихъ: ✻ и҆ стѧжа́вши дꙋхо́внаѧ кри҃ла, ✻ прелетѣ́ла є҆сѝ всѧ̑ мре́жи лꙋка́вагѡ, ✻ и҆ дости́гла є҆сѝ къ ти́хомꙋ приста́нищꙋ, ✻ и҆дѣ́же и҆ на́съ приведѝ.

Таковї́и ꙗ҆́коже ты̀, прп҃бнаѧ є҆лїсаве́то, [на землѝ] просла́вишасѧ, ✻ въ вы́шнихъ же прославлѧ́ютсѧ а҆гг҃льскими хвала́ми, ✻ и҆ воспѣва́ютсѧ похвала́ми. ✻ мы́ же грѣ́шнїи, ᲂу҆блѧ́жа́емъ тѧ̀ ✻ ꙗ҆́кѡ и҆́стиннꙋю ᲂу҆го́дницꙋ бж҃їю.

По преставле́нїи твое́мъ, прп҃бнаѧ є҆лїсаве́то, ✻ а҆́ще и҆ къ бг҃ꙋ ѿ на́съ преста́виласѧ є҆сѝ, мт҃и бл҃же́ннаѧ, ✻ на́съ си́рыхъ не ѡ҆ста́вила є҆сѝ, ✻ но по сме́рти возра́довала є҆сѝ на́съ ꙗ҆вле́нїемъ нетлѣ́нныхъ мощє́й твои́хъ, ✻ ᲂу҆тѣше́нїе дарꙋ́щи всѣ́мъ сла́вѧщымъ чт҃нꙋю па́мѧть твою̀.

Возлю́бльши своѧ̑, до конца̀ возлюби́ла є҆сѝ ѧ҆̀, ✻ ᲂу҆мира́ющи, [ко] бг҃ꙋ моли́ласѧ є҆сѝ: ✻ ѡ҆ всѣ́мъ мі́рѣ молю́тисѧ, гдⷭ҇и: ✻ да́рꙋй всѣ́мъ ти́хое и҆ безмо́лвное житїѐ, ✻ пра́здꙋющыѧ же де́нь моегѡ̀ преставле́нїѧ ✻ сохранѝ си́лою твое́ю.

Сла́ва, гла́съ ѕ҃:

Ликꙋ́етъ дне́сь ѻ҆би́тель гра́даческаѧ, ✻ приспѣ́ бо на́мъ пра́здникъ твоѝ: ✻ просвѣтѝ на́съ свѣ́томъ житїѧ̀ твоегѡ̀, ✻ ᲂу҆крѣпи́шасѧ ср҃ца̀ на̑ша, ✻ и҆ дꙋ́хъ на́шъ возра́довасѧ. ✻ тѣ́мже, велича́емъ тѧ̀ пѣ́сньми похва́льными, гдⷭ҇и̑, ✻ мт҃и на́ша, є҆лїсаве́то прп҃бнаѧ, ✻ вѣ́чною сла́вою нб҃ною просла́вленнаѧ.

И҆ ны́нѣ, бг҃ороди́ченъ, гла́съ то́йже:

Као Дјева која није познала мужа, Ти си родила; * и као Мати невенчана, остала си Дјева, Богородице Маријо; * моли Христа, Бога нашег, да се спасемо.

НА ЛИТУРГИЈИ.

Блажена од канона преподобне 3. и 6. Песма.

Прокимен: види на Јутрењу.

Апостол Галатима, зач. 208.*[44]

Алилуја, глас 4.

Стих: **С**трпљиво очекивах Господа, * и запази ме, и услиши молитву моју.*[45]

Стих: **И** изведе ме из рова страдања [* и из блатне каљуге].*[46]

Св. Јеванђеље: од Матеја, зач. 104.*[47]

Причастен:

Радујте се праведн*[иц]*и у Господу, * *[ис]*прав*[н]*има приличи похвала.*[48]

Уснуће св. краљице Јелене.

---

[44]* Гал. 3,23-29 (зач. 208).
[45]* Пс. 39,2.
[46]* Пс. 39,3.
[47]* Мт. 25,1-13 (зач. 104).
[48]* Пс. 32,1.

Ꙗ҆́кѡ дѣ́ва неискꙋсомꙋ́жнаѧ, родила̀ є҆сѝ: ✻ и҆ ꙗ҆́кѡ мт҃рь неневѣ́стнаѧ, пребыла̀ є҆сѝ дѣ́ва, бцⷭ҇е мр҃і́е: ✻ молѝ хрⷭ҇та̀, бг҃а на́шего, сп҃сти́сѧ на́мъ.

НА ЛЇТУРГІ́И.

Бл҃же́нна ѿ канѡ́на прⷭ҇бныѧ пѣ́снь г҃-ѧ и҆ ѕ҃-ѧ.

Прокі́менъ: Зрѝ на ѹ҆́трени.

А҆пⷭ҇лъ къ гала́тѡмъ, зача́ло ѳ҃и.

А҆ллилꙋ́їа, гла́съ д҃.

Сті́хъ: Терпѧ̀ потерпѣ́хъ гдⷭ҇а, ✻ и҆ внѧ́тъ мѝ, и҆ ѹ҆слы́ша мл҃твꙋ мою̀.

Сті́хъ: И҆ возведе́ мѧ ѿ ро́ва страсте́й [✻ и҆ ѿ бре́нїѧ ти́ны].

Є҆ѵⷭ҇лїе ѿ матѳе́а, зача́ло р҃д.

Прича́стенъ:

Ра́дꙋйтесѧ, прⷭ҇вні́и, ѡ҆ гдⷭ҇ѣ: ✻ пра̑вымъ подоба́етъ похвала̀.

Св. краљица Јелена са св. синовима:
краљевима Драгутином (преп. Теоктистом) и Милутином.

СПОМЕН СВЕТЕ ЈЕЛЕНЕ, КРАЉИЦЕ СРБСКЕ.*[49]

Супруга благоверног краља Српског Уроша I (1243-1276. г.), пореклом Францускиња. Постала света мајка светих синова: краља Драгутина и краља Милутина. Живот свој провела као узорна и богомудра хришћанка. Била је паметна и оштроумна, у речима строга, али у срцу добра, побожна и изобилно дарежљива. После смрти свога супруга блажена Јелена се сва предала подвизима побожности: сиротињу је збрињавала и издржавала; манастире и цркве зидала и помагала; о љубави и слози синова својих се старала; о заштити и васпитању народа свога се бринула; о страху Божјем се свагда старала. „Несмућене душе и кротка срца увек је Богу молитве приносила“, каже за њу животописац њен и њених синова, св. архиеп. Данило II. Од свога труда и имања она подиже дивну задужбину своју манастир Градац на Ибру и посвети га Благовештењу Пресв. Богоматере. Она такође својим трудом подиже школу и сиротиште за женску децу у свом дворцу Брњацима (на горњем Ибру). Пред смрт, у дубокој старости, богољубива краљица се замонашила, добивши на монашењу име Јелисавета. Монаштво прими у Цркви св. Николе у Скадру, коју цркву она беше подигла и украсила. Упокојила се св. Јелена у свом двору у Брњацима на Ибру, и била погребена у својој задужбини манастиру Градцу. Сахрани су присуствовали њен син св. краљ Милутин, архиеп. Српски Сава III из Пећи, еп. Бањски Данило и епископ Рашки Павле. На њеном погребу је била и безбројна сиротиња, коју је ова милостива краљица хранила и издржавала.

---

[49]* преузето из *„Житија светих“* за месец октобар преп. Јустина Поповића, стр. 675-677.

Након три године њено свето тело би обретено нетљено. А обретење би после њеног чудесног јављања еп. Рашком Павлу, кога је Света Јелена поштовала за живота као свог рођеног оца. Епископ Павле је уз молитве и песме извадио тело св. Јелене и положивши га у кивот ставио у храму манастира Градца испред иконостаса.

Св. Јелена је са својим светим синовима обновила и манастир св. Срђа и Вакха на реци Бојани код Скадра.

Молитвама св. Јелене и њених синова, св.Драгутина и Милутина, Господе Исусе Христе, Сине Божји, помилуј нас. **А**мин.

СВ САША
СВРІКЛА

※ НОВЫЙ СЕРБЛЯНЪ. ЕЖЕГОДНИКЪ ЗА БЕЛГРАДЪ. © НОВИ СРБЛЯК 2018. ГОД. У БЕОГРАДУ. ※